

Kratkočasen in podučen list za slovensko ljudstvo.

Rudolf Maister
Vojanov

List 8.

V Celovcu 25 aprila 1870.

Leto II.

Miha Brtoncelj

in njegove čudovite dogodbe po svetu.

(Spisal Andrejčekov Jože.)

(Dalje.)

7. Miha Brtoncelj na Polskem.

Solnce je hudó pripekalo, kakor bi hotelo vse božje stvari sežgati na zemlji.

Brtoncelj in njegov tovariš sta koračila prek široke planjave proti slovečemu Krakovu. Obema se je že poznalo, da sta že mnogo pota storila; kajti črevlji so bili raztrgani in sitni palec je ril vedno dalje in dalje iz svoje luknje, ki si jo je izdolbel, kakor bi hotel uiti iz svojega kotišča. Obleka ni bila samo raztrgana, temuč tudi prašna, da se ni več poznalo, kakove barve je bila nekdanj, lice pa je opeklo solnce, da je dobilo že popolnoma cigansko barvo.

„O ti preklicana reč ti, kako pa danes zopet žgé!“ oglasi se Miha brisaje si z rokavom pot s čela; — „jaz že ne morem več dihati, tako me tere vročina, jezik pa mi visi do kolen same suhote. Pojdi, vleziva se nekoliko v senco, da se ohladiva; Bog vedi, kje je še oni prebiti Krakov!“ — In zraven je še vprašanje, če je kje to mesto na svetu, — če me nisi nalegal? Tebi nič več ne verjamem; celo pot me tolažiš z lepimi besedami, pa vgrizniti le nimam kaj.“

„Nuj, nuj, nikar ne rentaći, saj se meni tudi ne godi bolje. Človek mora nekoliko potrpeti, ako hoče doseči srečo. Saj pravijo, da je celo v nebesa trnjeva pot. Po trpljenje je božje zdravilo, po katerem se rane urno celé. Lupina je v začetku vselej trda, tem slajše pa je potem jedro. — Le potolaži se, predno bo dva dni, bova v Krakovu in ondi si bova odpočila vseh nadlog.“

Tako je modroval Pludrakovski in tolažil Brtonceljna, ta pa se je vendar kisló držal, ker so ga že nogé bolele in lakota trla.

Vlezeta se pod košato lipo kraj ceste in trudni Miha prijetno zaspi v mehki travi. — Ko se zbudi, pomaknilo se je solnce že precej daleč proti Karpaškim goram in visoka lipa je delala podolgasto senco na travniku. — Mizarja Pludrakovskega ni bilo nikjer, in ravno tako tudi Mihatove kamižole ne, ktero je bil pogrnil po sebi. — „Kam pa ga je pes odnesel z mojo kamižolo?“ premišljuje dolgo ter se ozira po planjavi, če ne bi ga kje zapazil, ko pa ne vidi nobene duše, misli si, da se mu je ne mara nalašč skrtil, ter jame vpiti na vso moč: „Stanko! Stanko! kje pa si? Pojdi no brž in nikar se po nepotrebem ne mudi; čas bo, da odrineva, solnce že zahaja. — Stanko! čuješ!“ —

Pa vpij, ali ne vpij. Stankota ni bilo nikjer, čeravno se je že Mihatu samega vpitja grlo pokvarilo.

„Kaj, ko bi mi bil ta potepin ubežal z mojo ka-

mižolo!“ prevdarja Brtoncelj, ko ni bilo mizarja od nikoder, — „muhast je ves in poreden, nič mu ni zupati. — O ti grdun, kako me je zvodil! Tako daleč sem od doma, v čisto neznaní deželi, denarja pa nič. Miha, Miha! sedaj se boš učil, kaj je bog pomagaj! — Kako mi je opisoval to deželo, kako se mi bo dobro godilo! sedaj pa že dva mesca stradam po svetu in vendar še ne vem, sem li kuhan ali pečen. — Kam se čem obrniti? Nič, kar dalje pojdem, bom že kam prišel, če tudi med roparje zajdem, saj mi nimajo kaj vzeti. — Ti pa, lažnjiva, nezvesta duša, ti grdogleđi rokomavhar, varuj se še kedaj priti Brtonceljnu pred oči! Premel in pretrl ti bo vse kočice, da ti jih vsi Poljaki in Judje več ne poravnajo.“

Tako je robantil Miha dolgo časa, potem pa se golorok napotil dalje po cesti.

Kmaló zapazi od daleč bližati se človeka v dolgi suknji in z visokim klobukom na glavi, ki je imel veliko culo optano.

„To so gotovo fajmošter ali kaplan kake bližnje fare,“ pravi Brtoncelj sam pri sebi, „ali čudno je, da so tako obloženi. Ne mara tudi kam potujejo, kot jaz; — ravno prav, pojdeva skupaj; oni bodo bolj vedeli pot, kam se je treba obrniti. Poprosil jih bom par krajcarjev. Če imajo le kaj usmiljenega srcá, dali mi bodo.“ — In res pospeši korake, da bi mu fajmošter ne ušli kam v stran. Ko pride bliže, vidi, da ima mož dolgo brado in umetno navihani lasje mahljajo mu po licih. To je Brtonceljnu pripravilo v zadrego, da ni prav vedel, je-li to duhovnik, ali kaka druga prikažen.

Ptujec videvši, kako ga ta človek opazuje, in da je golorok, izvleče brž iz cule dolgo suknjo ter jo ponudi Mihatu nekaj nerazumljivo godrnjaje.

„Ta je pravi usmiljeni Samaritan. Lejte si! suknjo mi ponuja,“ pravi Miha, stisne klobuk pod pazduho ter se ponižno približa možu. Suknja je bila čedna, vsaj Brtonceljnu se je zdela, ognje jo in pravi: „Gospod, kaj mi jo res daste? o Bog vam povrni! Menda ste vedeli, da mi je hudobni mizar ukradel kamižolo. — Kako prav mi bo prišla po noči, ko je zunaj nekoliko hladno.“ Hvaležno pokima dobremu možu ter hoče iti, — ta pa ga vstavi, in videti, da ne razume judovske nemščine, pravi mu polski: „Priatelj, čakajte, vi mi niste plačali suknje; pet goldinarjev dajte zanjo!“

„Kaj?“ oglasi se Brtoncelj in jeza ga obide, „pet goldinarjev za to capo? — Kaj pa mi ponujate, če ne mislite dati. Mar se mislite z menoj norčevati? Ta želja vas naj nikar ne obide, rečem vam; še ne poznate Mihata Brtonceljna, doma z Razborja.“

„Ne, ne, jaz se ne šalim. Pogodiva se, saj bom odjenjal nektare krajcarje. Koliko pa daste?“ pravi tujec in jame hvaliti svojo robo.

„Kdo pa ste vi, ki znate tako barantati? — Če se ne motim, ste Jud. Kljukast nos imate, kosmato brado in prodajati znate tudi prav po judovsko. Tako

vsaj mi je mizar popisal polske Jude. — Veste kaj, oče — ali kar ste že, — obravnajva z lepo to reč, jaz se nerad z ljudmi prepiram. Denarja sedaj nimam, suknje pa mi je zelo treba, kakor vidite. Potrpite nekoliko, saj vam ni tako sila, ker imate še mnogo blaga v culi. Kedar pridete v Krakov, pa vam vržem nekaj grošev, kar je vredna ta mezelanka. Ali če neradi čakate, naj vam da mizar, — hembrej, kako se že zove, koj pozabim to prebito ime, — Žlobu — Žlobodrovski, tako nekako, — mojo kamižolo, ki mi jo je odnesel. Vredna je še zmiraj toliko, kot vaša suknja. Gotovo ga poznate tistega pijanca, saj je tudi doma v tem kraju, in nemara je tudi Jud, kot vi, saj v cerkvi ga nisem še nikdar videl.“

Jud se je neznano kisló držal pri vsem tem, da ga je Miha tako prijazno nagovarjal; takova barantija mu ni bila všeč. Zgrabi suktnjo ter jo hoče vzeti Mihatu, ta pa ne pomišlja dolgo, temuč položi Juda po dolgoma na tla, vrže mu culo v bližnjo mejo, potem pa jo urno ubere s suktnjo vred po cesti, ne mené se za Judovo vpitje in klicanje, naj počaka. — „Vjel me ne bo,“ misli si po poti, „saj si ves pokvečen; in če bi me tudi, ne bojim se deset tacih. Če je imel mizar pravico odnesti mi kamižolo s pipo in tobakom vred, zakaj bi pa jaz ne. In takovemu bogatinu, ki je imel še polno culo obleke. To staro suktnjo jo že imá ali ne, ne bo se mu nič poznalo, meni pa le prav pride. Razun tega pa je tudi Jud, in Judje so Kristusa križali, zató tudi ni takov greh, ako mu vzemem to betev.“

Hladni mrak je nastal in Brtoncelj obleče suktnjo, ki je bila vsa žnorasta in s širokimi krajei obšita. „Trdno blago je še,“ pravi sam pri sebi, „obrniti jo bom dal in predelati, pa se bo še nosila, da bo kaj.“

Ko korači nekaj časa samši po cesti zatopljen v misli, zapazi na desni strani bel gradič ne daleč od ceste. Krog in krog se je potezal velik vrt, za vrtom travniki in polje, zadej v zakotji pa temen les.

„Tje-le bom stopil,“ pravi Brtoncelj, „ne mara dobim službo, ali vsaj kaj vbogajmé. Držal se bom prav kisló, bodo mi vsaj verjeli, da sem potreben, če me pa praznega odženó, ti je že sló za par stopinj.“ Krene jo s ceste po kostanjevem drevoredu naravnost proti gradu. —

Zunaj na klopi je sedel gospod človek srednjih let in pušil iz dolge pipe, v rokah pa je imel knjigo ter pridno prebiral, da se še ozrl ni, ko se mu je Brtoncelj bližal. Velik, kodrast pes je ležal pri nogah in zdaj pa zdaj potresal z glavo in majal z repom odganjaje sitne mrčese, ki mu še o mraku niso dali pokoja. Začuvši človeške korake, vstane počasno, razvera se in poteguje, da mu pokajo udje, potem pa teče nekoliko korakov po dvorišču in jame lajati.

Na klopi sedeči graščak odloži knjigo, ter se nekako nevoljno ozré po oseti, ki ga moti v njegovi zamaknenosti.

„Česa iščeš tú?“ vpraša ostro Brtonceljna.

Ta sname ponižno klobuk z glave, in potuhnjeno bližaje se pravi jecljaje: „Če gospod morda ravno molijo, bom pa počakal, da ne bom motil, saj se ne mudi.“

„Kdo pravi, da molim?“ posili graščaka smeh, „povej, česa bi rad!“

„Službe iščem, pa nikjer nič pripravnega ne staknem. Morebiti potrebujejo gospod kacega konjskega hlapca, ali pa volarja, povsod sem pripraven. Tudi sem že nekoliko vajen grajske službe, ker sem bil dva mesca pri neki stari gospej za kočijaža.“

„Od kod pa si?“ praša dalje graščak ter meri Mihata od nog do glave.

„Z Razborja sem, pa saj vi ne boste vedeli, kje je to, je precej daleč od tod.“

„Jaz te prašam, iz ktere dežele si, ker ne govoriš prav našega jezika.“

„Iz dežele? — Kranjec sem, moj oče in mati pa sta tú nekje na Polskem. Izpraševal sem že po njima, pa nobenega sledu ni nikjer, kot bi se bila v zemljo vdrla.“

„Pri meni že ne moreš ostati, imam dovolj hlapcev. — Pojdi, dve uri od tod je bogat Jud, ki potrebuje pridnega delavca; morda te vzeme v službo.“

Brtoncelj je nekako prestrašeno gledal slišavši, da bi šel služiti k Judu, česar se vendar nobena krščanska duša ne sme lotiti; pa rekel vendar ni, da ne bi šel. — Nekaj časa stoji pred graščakom s pobešenimi očmi, kakor bi kaj tehtnega premišljeval, potem pa pravi: „Denarja nimam in tri dni že nisem užival nič gorcega; ko bi bili gospod tako dobri in bi mi podelili kaj. Za par šestice vam že ni tolikanj, meni pa bi prav prišle.“

Poberi se mi s pred oči ti „psia krew!“ zarohni graščak. „Ti opravljaš dva posla h kratu; najprej iščeš službe, in če ti tu spodleti, pa beračiš. Te ni sram? tak mlad korenjak, močen, in zdrav ko riba, pa berači! — Odlazi, sicer bo druga pela!“ In pri tej priči zavihiti pleden bič, ki je ležal na klopi, ter mahne po Brtonceljnu. —

„Ti zver ti, kako je hud; menda je danes z levo nogo vstal,“ godrnjá Miha ter se urno pobere po dvorišču.

Pri zeleno pobarvani ograji, ki je obdajala lepo obdelani cvetlični vrt, nekoliko postoji ter prevdarja, kam bi jo sedaj krenil. O, kako se je kesal, da ni ostal v domovini, kjer ga vendar niso odganjali z biči od hiše, — da ni ubogal stare tete, temuč raji golju-fivega mizarja, ki ga je pripravil v takovo revščino. — „Ljudjé tukaj morajo biti sami Judje,“ misli si, „sicer ne bi bili tako neusmiljeni.“

V takovi zamišljenosti ne zapazi brkastega moža, ki je prišel iz vrta in ga dolgo začuden opazoval.

„Človek božji, kje pa si dobil to suktnjo?“ pravi potem Brtonceljnu z grozečim glasom.

Miha se strahu stresne, slišati to nenadno vprašanje. Videti pa golorocega delavca pred seboj, ojači se mu zopet srce in ponosno odgovori: „Kje sem jo dobil? Saj veš, kje se dobi suktnja: kupiti se mora, pa je. Nič me ne glej tako izpod bregá, meniš, da sem jo ukradel? in mar tebi? — Ti dolgopetnež ti, kar te je mati rodila, še nisi nosil takove suktnje!“

„Ukradel si jo, ukradel, ravno moja je!“ pravi vrtnar, zgrabi Brtonceljna za rame ter jame klicati: „Aleš! — Vojtek! — pojta brž, jaz sem vjel velicega ptiča, pa krščenege!“

Brtoncelj maha ljuto krog sebe ter hoče ubežati, pa v tem trenutku zgrabitá ga dva hlapca prišed iz hleva, ter ga tirata na vrtnarjevo povelje v grad.

„Gospod!“ pravi vrtnar graščaku, „sedaj ga imam tatu. ki mi je zadnjič ukradel suktnjo, nemara ima tudi vašo sreberno tobačnico, ki ste jo pozabili na vrtu, in je potem ni bilo več. — Le pogledjte, prav moja suktnja je: tukaj-le na levem komolecu je bila raztrgana in kuharica Maruša mi jo je zašila, podleka pa je pisana z rudečimi in višnelimi progami. Moja je, pa je.“

Brtoncelj je bil v hudi zadregi, sam ni vedel, kako bi se opravičeval. Da je suktnjo Judu vzel, si ni

upal povedati, pa saj bi mu tudi verjeli ne bili, priprave laži pa si tudi ni mogel koj izmisliti v tej stiski. — „Ne, pane, jaz nisem ukradel suknje; našel — čem reči — kupil sem jo pri nekem starinarji.“

„Vidiš, kako lažeš,“ odvrne graščak, „koj si se zagovoril, tudi se ti, na obrazu bere, da nisi nedolžen; rudeč si, ko rak. — Hajdi, hlapec! zaprta ga v spodnjo klet, kjer že sedi en takov ptiček, jutri pa ju izročim sodnji. Danes je dober lov, dva sta se že vjela, sedaj bi še gozdnega tatú rad staknil, morda tudi sam pride v past.“

Vse Brtonceljnove prošnje so bile zastoj, moral je v temno klet, do ktere so peljale kamenite stopnice. Močna vrata so zakrčala in hlapec porineta Mihata v luknjo, potem pa zopet zapreta.

(Dalje prihodnjič.)

Vapnja vas blizo Gospe svete na Koroškem.

(Spisal Davorin Trstenjak)

Tam, kjer je stalo nekdanje slavno slovensko-rimsko mesto Virunum v okolici gosespjetski, dan današnji stoji vas, ktero Koroški Slovenci imenujejo: Vapnja vas, Nemci pa: Arendorf, v sredovečnih listinah pa najdemo oblike: Arpen in Arbendorf, kar je popačeno in ponemčeno iz: vapnja vas. Vapnja vas pomenja toliko kot: merjasčeva vas, staro-slov. BEIPB, vepr, latinski: aper, anglosaks. hāfar, latvijski: vepris, meresec. Za slovenskega zgodovino- in basnosloveca je Vapnja vas neskončno znamenita, ker poznamenovanje vesi, do dnešnjega dne še med slovenskim ljudstvom navadno in živo, opominja na staro basen, ktero je grški pisatelj Suidas zapisal o početku imena: Virunum, ali kakor on piše: Βηρουνοῦς. Besede njegove se glasijo: Velike težine veper, od Boga poslan, je poškodoval polje. Dasi ravno ga je dosti jih napadalo, vendar niso nič opravili, dokler ni eden mož na tla vrženega vepra si na rame naložil; Noričani so po tem kričali: eden mož, kar se v njihovem jeziku glasi: Berunus (Βηρουνοῦς), zato je mesto dobilo ime: Berunium (Βηρουνοῖον). Noričani so toraj takrat, ko je obviknola ta razlaga mestnega imena: Virunium, Virunum, že latinski govorili, ker „vir unus,“ ali kakor Suidas piše: „berunus,“ druga pomenjati ne more, nego: en edin mož, ali pa: en sam mož. Jaz mislim, da se je mesto izprvega velelo: Vaprie, in da še le rimškutarski prebivalci mesta porabivši narodno sporočilo o njegovem početku, so ime mesta prekrstili. Kako se je moglo ime vapnja ves do dnešnjega dne ohraniti, ako nebi

v tej okolici prebivali nepretrgama ednoisti slovenski prebivalci? Koj bi, kakor nekateri zgodovinoslovci trdè, tukaj prvi prebivalci bili Kelti, bi se mogli vzdržati do šestega stoletja po Kristu, v katerem po gotovih iztočnikih že nahajamo Slovence na Koroškem. To ne da se dokazati z nikakoršnimi gotovimi spričali, in tudi ni verjetno. Virunum je bilo za Rimljane slavno veliko mesto. Po svoji politiki so Rimljani si silno prizadevali vsa premagana mesta koj porimčiti, zasajali so v nje rimske koloniste (naselbenike), in v uredih in učeliščih je mogla vladati latinščina, ker ostro so se držali svojega načela: „Ubi Romanus vincit, Romanus habitat!“ (kjer Rimljan zmaga, tudi Rimljan prebiva.) Le na deželi, po planinah se je ohranil jezik prvotnih prebivalcev, vladale so enake razmere, ktere danes najdemo po slovenskih deželah podvrženih oblasti nemškeje. Virunum je imelo slaven velikansk tempelj, ostanke še je vidil koroškoneški pisatelj Brunner, kateri se je čudil nad lepimi slikarijami, ki so se za njega še vidile na stenah tempeljna. Vse starotine sta pokupila takrat dva Angleža, ker v domovini ni bilo moža, kateri bi je otel. Poslane so bile po ladji v Angležko, ali niso prišle na odločeno mesto, ker burja morská je brod pokončala. Kakošna zguba za zgodovino in znanost sploh! Virunum je gotovo pokončal Attila, ko je iz Panonie šel v Gallio, ali pa Gotini, kateri so tudi po Koroškem razsajali. Ime: Vapnja vas pa še danes opominja na vaprá od Boga poslanega, kateri je poškodoval virunsko polje. Kaj pomèni ta veper v virunski povesti?

Diethmar meziborski piše o polabskoslovenskem mestu Retra, da so tam častili boga Svarožića (Zuarasici). Svarožić je bil sin Svarogov, kterega so staroruski letopisci primerjali Hephaištu, toda bog nebeške svitlobe in vedrine. Sin Svarogov se v staroruskih letopisih tudi imenuje solnce z priimkom: Daž bog, toda je Svarožić bil solnčen bog. Diethmar piše dalje, da se je pri mestu Retra, ako se je približevala kakošna vojska ali punt, pokazal iz morja velik veper, njegov beli kel (zob) se je lesketal iz morskih pen, veper se je kotal in tresel strahovito v vodi. Veper je toraj mogel imeti poseben pomèn v slovenski mythologiji. Vladanje o vojski in zmagi je pri starih Slovenih imel Bog solnce, ali groma in bliska, v jegovo častje toraj spada veper. V zvezi s tema božanstvoma ga tudi nahajamo v mythih sorodnih indoevropskih (indogermanskih, arjanskih) narodov. Zmagonosni persiški kralj nebes: Behram, se veli veper, v egiptski hieroglyfiki je veper znamenje škodljivega in nesrečonosnega človeka, solnčni bog Adonis pade skoz zob veprov, toda v adonisovem mythu je veper symbol zime, ravno tako po škandinavski povesti veper rani Odina, boga solnce, v grškem mythu je katydonski veper znamenje dereče reke, kakor učen Pott razlaga, toraj sopet symbol razdora. V staroindijski mythologiji se veli bog bliska in groma: Indra — pogostem: vāraha, to je veper, ker gromski viharji vse izrujejo, kakor veper. Veper je toraj symbol sovražnih naravnih moči, burnih oblakov, zimske mokrote, dereče plohe, zato ga v slovenski mythologiji nahajamo v zavezi z morjem. Njegov premagalec pa je sopet novorojeni, v mladoletji ojačeni solnčni bog, zato na Štajerskem nahajamo dva spomenika, kakor rjaveči lev, symbol solnce, pod svojo taco drži veprovo glavo, in pri Valvasorju je iz Lazia posneta podobščina, najdena v Noriku,

*) Latinski prestavljaec je grški stavek tako preložil: Vastce molis aper divinitus immisus agrum vastabat. Hunc, quamvis omnes adgrederentur, nihil tamen proficiebant, donec vir quidam aprum postratum in humeros imposuit, unde Norici clamabant: vir unus! quod in propria lingua sonat: Virunus, propter quod urbs Virunus appellabatur, Suidas pa piše: „οἱ δὲ Νορικοί ἐπεβόησαν: Εἰς ἀνὴρ! Τῆριδία φωνή τούτέστι Βηρουνοῖος, ὁδὲν ἥπολις Βηρουνοῖον ἐκλήθη.“

kakor krepak mož s sulico prebada vepra, — zraven pa na ednem križevatem čoku leži bikova glava — symbol mladoletnega solnca. Virunska povest o zmagi vepra po edinem možu toraj tudi ima mythologični pomen; ta edini mož, ki vepra zakole, ni drug, nego solnčni bog, premagalec zime, mokrote, zimskih drečih vodâ, zimske bore, katero je v prirodi symbolizoval veper, v ethičnem (nrvnem) zmislu pa je bil podoba puntarije in vsake nesreče, katero vojska prinese.

Že v Novicah sem omenil da rojen Virunčan z imenom: Dripponius (ime se lepo da izpeljati iz slovenskega: dripam, lacero, raztrgam) je v Rimu umrl pri priložnosti neke vstaje, kramole, puntarenja. Napis ves, lepo obražen, najdeš v Jabornekovi knigi: Kärnterns römische Alterthümer in Abbildungen. Na omenjenem kamnu stoji: „obiit Romæ in jecatione.“ Ke le besede „jecatio“ vsa latinščina nepozna, je gotovo iz jezika Noričanov, in le edini slovenski jezik pozna besedo: jeknem, jekati, v pomenu: allidere, anstossen, anprallen, raztreskati razdrznoti i. t. d.

Staroslavni Korotanec jeli te ne bode enkrat oplamnila sveta navdušenost, in te zdramila iz narodnega spanja? Glej kakšno slavno zgodovino rinaš pred seboj!

Slavček.

Mrak goró, dolino krije,
V miru vsa narava spi,
Iz obnehja luna sije,
Zvezde sestrice budi;
Drobné ptice so pospale
V drevja listni posteljci,
Ki so živo prepevale
Dnevu pesem radosti.

Po dolini potok lije,
V tek šumljaje dalj hiti,
Valčke riblje, valčke vije,
Jih oživlja, pogubi.
Tik krog njega je grmičje,
Skrít domuje tamkej ptič,
Pozne ure nočne kliče
V pesmih milih ljub samič.

Petje sladko razodeva
Žalost pevca nočnega,
Hrepenenje čut ogreva,
Pevat' sili — slavčeka.
Slavček mili! kaj žaluješ,
Kam ti pesmice drobníš?
Kam otožno ti zdihuješ,
Kaj si vošiš, kaj želiš?

Oh, v daljavo se ločila
Je od tebe sestrica,
Drug grmič si izvolila
V dom je kraja tujega.
Daleč, daleč srček vleče
Tebe — pevca — daleč proč,
Tje hrepen beži goreče,
Tje za zdihom zdih gre vroč.

V noči pozni ne miruješ,
Ljubav spavat' ti ne dá,
Žal, osodo objokuješ —
Ginjen glasbiš iz srcá.
Dana tebi ni beseda,
Tud' neznan ti je pomen,
Ali v glasju se zaveda
Čntja tvojeja hrepen.

Ob potoku žalno pevaš,
Skrít v grmiču tožiš sam,
Valčkom glase izročevaš
V daljno pot — mar kdo vé kam?
Da jih tje kaj ponesejo,
Kjer zgubé se v reke val,
Ko mem grma pritečejo —
Oddajaje slavca žal.

Tam továršica prebiva,
Tužni v grmu glas žvrli,
Gosta jo gošava skriva,
Le v samoti dni živi.
Tudi ona čuti tugo,
K njemu si nazaj želi,
Milo zre na reke strugo,
Valček znan ji zašumi:

„Draga!“ — valček jo pozdravi —
„Ti donesem znani glas,
Slavček v dalni tam dobravi
Svoj opeva zlati čas;
Pa minuli srečni dnevi
Po ločitvi tvoji so,
Hrepenéči žalni spevi
Se glasijo — tebi vró.“

In končaje, jo pozdraviš,
Valček milo zašumi,
Pot njegova še je daljši
V morje pozabljivosti.
Tam pozabi naročilo
Pevca v grmu drobnega,
Z njim vtopi se pozdravilo
V vale dna nesrečnega.

Mili slavček, slavček drobni!
Žvrli nočne pesmice,
Poj v samoti, svet hudobni
Ure srečne umoril je!
Le žaluj po svoji zgubi,
Vendar sladka je zavest:
Da sestrica tebe ljubi
V znanem kraju daljnih mest.

In ko noč ti zadnja pride
Slušat tvojo pesmico,
V glasju srce naj razide
Ti za ljubo sestrico!
Skrival je doslej grmiček,
Skríje naj te zadnjikrat!
Kraj samoten bo grobiček,
Kamor pojde slavček spat.

Hrabroslav Perné.

London, največe mesto sedanjega sveta.

Celó malo mest je še na zemlji, ali pa jih je ke-daj bilo, da bi število njih stanovalcev segalo črez 1 milijon ali pa celó do 2 milijonov. Po 1 milijon in še črez šteje zdaj mesto Pariz v Evropi, mesta Peking in Jedo v Aziji, po 2 milijana je imel nekđaj Rim v Evropi, Ninive in Babilon v Aziji; ali vsa ta mesta pa presega sedanji London, glavno mesto angleškega gospodstva.

Sprvega je bil London, še v dneih starih Britancev, celtiško mesto; ob času rimske oblasti pa je bil že bolj poglaviten kraj, štel se je za rimsko selišče. Cesar Konstantin ga je z zidovi obdal, ob začetku krščanstva pa mu je dal tudi lestnega škofa. Ko so Saksonci in Angli posedli Britanijo, bil je London od 527 leta sedež enega izmed sedmerih kraljev; 551 let pozneje, to je: leta 878 je kralj Alfred storil glavno mesto celega angleškega kraljestva, in mu je dal tudi posebne pravice; leta 1210 pa je kralj Janez temu kraju dal srensko vredbo, ki še po večjem dandanes veljá. Tako je lepo mesto čedalje bolj rastle, vzlasti pod vladanjem kraljice Elizabete, ki je vladala od leta 1558 do leta 1603; ona je tudi angleško, irsko in škotsko zemljo združila v eno celoto; obrtnijo in kupčijo je močno povzdignila. Leta 1665 je bil London že tako velik, da je kuga 100.000 ljudi pomorila, in da je potem 13.200 hiš pogorelo.

V najnovejšem času pa se število stanovalcev in pohištev neizmerno množi. Pohištev se je leta 1839 štelo 243.670, leta 1852 pa 307.722, in sedaj jih je že lahko črez 350.000; ljudi se je 1821 cenilo 1.185.000, leta 1851 pa na 2,361.000, in zdaj se jih sodi že na 3 milijone, in celó še više, tedaj ima samo London toliko drebivalcev, kolikor jih ima Avstralija s svojimi otoki vred.

V Londonu se toliko kupčuje in trži, da nikjer v nobenem mestu na zemlji ne tako; za 100 milijonov funtov šterlingov, ali za 1000 milijonov goldinarjev se blaga izpelje, in skoraj tudi toliko vpelje. Neizmerno bogastvo, ki se tako v tem mestu kopiči, je pa vendar silno različno razdeljeno, tako, da zraven bogatinov, ki milijone in milijone premorejo, je večina ljudstva obsojena k prenehanemu trdemu delu, in vendar ostaja v vednem uboštvu, samo golih beračev se šteje čreg 20.000. Visokih in lepih palač in gradov je veliko veliko za premožne, vmes ste kraljevi palači „Bukingam“ in pa „St. James,“ kakor tudi stari grad „Tover;“ delalci in reveži pa stanujejo po temnih luknjah in kletih, ali pa prenočnjejo na trdem cestnem tlaku. Raznega živeža se porabi tam mnogo, samo volov in telet se zakolje na leto po 200.000, ovec in jagujet po 1,500.000, prešičev in prascev pa po 260.000 glav; za perutnino se še ne vé, koliko je povžijejo; pa od vsega tega delalec in revež celo malo dobita; pase se dostikrat z malovrednimi stvarmi včasih pa tudi z britko lakoto.

Ravno taka različnost je med stanovalci po dušni strani. Ljudi vsakere vere se nahaja v tem velicem mestu. Več ko 700 se šteje vseh cerkev in kapel, med katerimi je stara „Vestminsterska,“ angličanska „sv. Pavla,“ in nova katoliška „sv. Jurja,“ pa skoraj en del ljudstva ne pride skoz leto in dan v nobeno teh cirkvá.

Učilnic in gojilnic je čez 5000, pa večidel nižega ljudstva ne zna ne brati niti pisati; bolnišnic in ubožnic je okoli 250, pa marsikteri revež mora pod milim nebom konec vzeti. — Za varnost premoženja in blaga, za poštenost in očitno spodobnost čuje 5000 policijskih stražnikov noč in dan, in vendar se šteje v toliki množici okoli 36.000 tatov in skrivačev, 150.000 pijancev, in 150.000 drugih razuzdancev in malopridnežev obojega spola. Po pravici se smé toraj reči, da taka velikost mesta ni nikakoršna dobrota, in tako tudi tukaj veljajo besede: „V sredi, v zlati skledi.“ —

A. Jurinec.

Misel zastran čitalnic na ponudbo.

Naše čitalnice, če še toliko koristne, so vendar le brez vse zveze med seboj, torej ni edna po drugi pred propadom zavarovana in tudi niso po sedanjem duhu, ki zahteva druženje enakih moči. Kar je posamezno, je tudi naravi nevšeč, kakor je to že nekdanji ajdovski modrijan Ciceron izgovoril rekoč: „Natura solitarium nihil amat“ po slovensko: „Narava posameznega ne ljubi.“ Hrovati, naši bratje, pravijo: „Sloga jači, nesloga tlači.“ „In unione salus.“ Mit vereinten Kräften etc. Sami lepi pregovori, kateri nas druženja učé. Ali bi po takem ne bilo prav in koristno za slovanstvo, ako bi se predsedniki vseh slovenskih čitalnic med seboj pismeno pogovorili in si vsi ednega višega predsednika vseh slov. čitalnic izvolili, katerega naloga bi bila, vse sebi izročene čitalnice z dobrim ugrevačim duhom navdajati, naj potrebnejša dela med nje deliti, vzajemno rabo knjig vseh čitalnic vpeljati, posebno pa na tolikanj potrebni vse-ali obnoslovanski književni jezik in pismo napeljevati i. t. d. tako, da bi bila med čitalnicami ravno taka vzajemnost, kakoršna je zdaj med udi vsake čitalnice posebej. Taka vzajemnost bi bila slovstveno in denarno koristna. Nadjati se je, da se bo pri tako velikem številu slovanskih rodoljubov gotovo eden našel, kateri bi iz ljubezni do matere Slave to skrb vsaj za nekoliko časa brezplačno prevzel. Le pomislimo, kako čudno moč in dobiček razvijajo združene dnarne glavnice, kako jaderno se družijo ljudje tudi v drugih zadevah, zakaj bi se tudi čitalnice ne!

M. P.

Praznik sv. Januarija v Neapolu.

Naj veči narodni praznik je na dan sv. Januarija, ki se slavi 19. sept. Ta dan se zbere neštevilna množica ljudi iz vseh krajev v stolni cerkvi. — Cerkev sv. Januarija je ena naj starejših v tem mestu. Sezidal jo je eden izmed prvih vladarjev iz rodovine Anjou (Anžú) v trinajstem stoletju pod vodstvom Nikolaja de Pisano, zelo slavitega stavitelja onega časa. Sezidana je v gotiškem slogu, ima mnogo krasnih marmorjevih podob, zlatovine

in imenitnih slik od slovečih laških slikarjev. Nahaja se v njej 110 stebrov iz granita in druzega afrikanskega marmorja. V tej cerkvi se godi vsako leto meseca maja in septembra oni slayoznani čudež, ko postane kri sv. Januarija, prvega škofa v Neapolu in patrona tega mesta, tekoša. Ta praznik se obhaja z veliko slovesnostjo, in večidel opravlja ta dan službo božjo Neapolski viši škof in kardinal, katerega spremlja obila množica duhovnov in trideset korarjev. V tej cerkvi se hrani truplo tega svetnika v kapelici pod velikim oltarjem.

Tu sem priteče omenjeni dan vse ljudstvo, posebno pa Lazaroni, ki imenujejo sv. Januarija svojega očeta.

Glava in kri sv. Januarija se hrani v posebnej kapelici, ki je jako krasno in dragoceno opravljena, ter je za marsikacega vladarja v oči zbudla zaradi svojega bogastva, ali nihče si ni upal dotakniti se teh dragocenosti dobro vedoč, da bi si s tem nakopal naj večo zamero pri ljudstvu ter bi se Lazaroni prej spuntali, nego kaj tacega dopustili.

Dvema v to odlečenima korarjema je dovoljeno podati se v kapelico sv. Januarija, njegovo kri vzeti v roke ter jo kazati ljudém.

Ko maša mine, pokaže se ljudstvu kri, ki postane tekoša, ako niso pričujoči svetnika s svojimi grehi žalili. Naj prej se prinese z veliko pobožnostjo majhina škrinica, v kateri stojite dve sklenici, ena plošnata, druga pa podolgasto okrogla, ki stojite na bombaževeji podlagi in v katerih se hrani kri tega svetnika. Ko postavi duhovnik to škrinico na zlati, nalašč v to napravljene oltarček, začne ljudstvo na glas kričati in moliti. Ta prepeva, drugi moli očenaš, tretji litanije, oni pojó psalme i. t. d.

Ko se prinese iz kapelice tudi podobá sv. Januarija, tu se začne še le pravi krik: vse se topi v solzah, ploska z rokami ter pozdravlja svojega patrona z naj večo častjo. Ta podoba je sreberna s pozlačeno glavo, v kateri se nahaja prava glava tega svetnika. Sv. Januarij je oblečen v rudeči pluvial in ima na glavi infulo (škofovo kapo). Ko pa se postavi podobá na oltar, izleče jej v to odločeni korar prejšino obleko, ogrne jej dragoceni plašč, pretkan z zlatom, na glavo dene infulo ozaljšano z dražimi biseri, na prsi jej obesi diamantov križ, krog ledij pa jej opasa z biseri okinčani pas.

Ko je sv. Januarij opravljen, vzeme duhoven sklenici, ter je kaže ljudém. — Po navadi mora strjena kri teči v osemnajstih minutah, ako to leto deželi ne prti nikakoršna nezgoda in ljudje svetnika niso preveč žalili. Ako kri o pravem času ne teče, jame ljudstvo še huje kričati, tolči se po prsih in prositi sv. Januarija, da bi jim skazal milost in dovolil, da bi kri tekla.

Mnogokrat se pripeti, da kri dolgo ne teče, in tukaj se pokaže pravi značaj laških postopačev (Lazaronov), ki živé brez vse olike, brez vsega dela, kar tje v en dan, ter večkrat raje stradajo in sirove ribe jedó, nego bi se odpovedali lenobi in se poprijeli dela. — Zgodilo se je že, ako ni kri pritekla o pravem času, da so ti brezbožneži mašnika vrgli iz cerkve, podobo sv. Januarija z nogami teptali in še več nespodobnih reči počenjali ž njo. Ko pa je začela v cerkvi kri teči, prinesli so svetnika zopet na oltar, jokaje se mu zahvaljevali, dari prinašali in ga imenovali naj boljšega očeta. —

Ako kri ne priteče, prerokujejo tisto leto huđe vojske, draginjo, bolezen in sploh žalostne čase.

Kedar jame kri teči, zagrmé topovi v znamenje, da se je sv. Januarij ljudstva usmilil. — Tudi kraljevi

poslanec je prišel vselej vprašat, če že kri teče, da je to novico brž oznanil kralju.

Še večja slovesnost pa se obhaja ta dan blizu Neapola v Putevlah (Pozzuoli), kjer je bil ta sv. škof ob glavo djan. Tu se ravno ta dan, ko postane v Neapolu kri tekoča, tudi po kamenu, na katerem je sv. Januarij smrt storil, kri cedi. Sv. Januarij je bil 22. aprila 305. leta po Kristovem rojstvu po ukazu Drakoncija, predsednika Kampanjskega v Solfatari ob glavo djan, zato, ker ni hotel darovati paganskim bogovom. — Neka pobožna žena je prestregla njegovo kri v steklenico ter jo hranila na tihem. Osemdeset let pozneje, ko se je preneslo truplo tega svetnika v Neapol, postala je strjena kri tekoča. Odslej se je ponavljala ta prikazen vsako leto nekolikokrat, le kedar je žugala deželi kaka nevarnost, ostala je strjena.

J. P.

Shod koroških Slovencev.

Shod koroško-slovenskih rodoljubov na Bistrici blizu Pliberka 18. t. m. je obiskalo nad dve sto ljudi in da jih ni prišlo še več, bilo je krivo edino le to, da je bil shod iz prva prepovedan in še-le v zadnjem trenutku dovoljen, tako da skoraj nihče ni prav vedel, kako in kaj. — Posvetovalo se je najprej o tem, kaj naj je storiti, ako se razpusté deželni zbori, da se spravijo v koroški deželni zbor vsaj nekteri Slovenci. Po nasvetu g. Poznika se je sklenilo, naj se naroči društvu „Trdnjavi,“ da sestavi odbor, ki bo to stvar pretresoval in ob enem kandidate za deželni zbor nasvetoval. Predlog, naj odbor v ta namen v zvezo stopi s katoliškim društvom v Celoveci ni bil sprejet. — Tabor se je iz mnogih vzrokov preložil od 25. na nedeljo 31. julija; govorilo pa se bo na tem taboru o vpeljavi slovenskega jezika v šole in uradnije, o zavarovalnih bankah in o zedinjenji vseh Slovencev v eno kronovino. Vse te točke, posebno pa zadnja, so se z gromovitimi živio klici sprejele. Razgovora so se ydeleževali gg. Juri Kravt, ki je s svojim domačim govorom posebno dopadal, na to Einspieler Andrej, Poznik, Vigele, Wieser, Torkar. — Med zborovanjem je vladala navdušenost in živahnost, kakoršna sicer le malokdaj. Ne moremo dovolj hvaliti praktične misli, sklicevati take shode, ki so prav za prav tabori v manjšej obliki; po njih se bo budila med koroškimi Slovenci politična zavest in pripravljali se bojo za tabore, za volitve in za druge zadeve, pri katerih je treba že nekoliko politične zrelosti.

Smešnice.

Kako oskrbnik svoji gospéj mačke odpravi. Živela je v nekem gradu stara pa poštena gospá. Imela pa je to posebno lastnost, da je mačke prav zelo štimala in jih zatorej blizo 20 vedno domá redila. Te mačke so bile pa tako naučene, da so iz vseh kotov letele v obednico (soba, kjer se jé), kakor hitro so čule zvonec, ki je gospó na obed klical. Ko so bile v obednici, skočilo jih je nekaj na mizo, nekaj na stol zraven

gospé, kake dve ali tri pa njej v naročje. Od vsake jedi jim je gospá zaporedoma delila kak grizljež ter jako vesela bila, da so takó rade jedle. Takó vesel pa ni bil njen stari oskrbnik, ki je moral ž njo obedovati. On je bil sicer prav poštena duša, ali zaklét sovražnik mačkam. Vendar pa tega ni smel očitno pred svojo gospó kazati. Prigodi se pa, da je gospá morala enkrat za nekaj dni od dóma. Oskrbnik se posluži te príložnosti in mačke takó poplaši, da jih ni bilo nikoli več k obedu. Poslušajte pa, kakó je to storil! Najpred si priskrbi dvorcpen korobač. Čas obeda pride, zvonec zapoje, mačke od vseh strani hité v obednico in poskačejo na mizo in stole. Nazadnje pride tudi oskrbnik, zapré duri, potem pa stopi k mizi ter začne z desno rokó na glas križ delati, rekoč: „V imenu Boga Očeta i. t. d., z levo pa prime za korobač ter udriha po mačkah, kar le more, jih podi po obednici in naposled jim odrpé duri, da se zapored izplazijo. Drugi dan, ko je bilo čas obedovati, ni prišlo še pol maček, a oskrbnik spet začne: V imenu Bogá i. t. d., ter ostale spet dobro pretepa. Tretji dan pridete k obedu samo še dve najbolj predrzni, pa tudi te dve ste morali okusiti korobač. Potem pa ni bilo nobene več blizo, ko je bilo čas obedovati. — Čez 8 dni se povrne gospá domú. Čas obedovanja pride, zvonec zapóje, pride gospá, pride oskrbnik, mačka pa celó nobena. Gospá se temu čudi, oskrbnik pa se dela, kakor bi za nič ne vedel. Naposled ga pa vendar vpraša rekoč: „Kje pa so drage moje mujéice? Kako je to, da jih ni?“ Na to reče oskrbnik prav resno: „Milostljiva gospá, jaz ne morem pregruntati, kaj je s temi mačkami. Za Boga, gotovo je vrag vánje zlezel.“ — „Kaj govorite,“ g. oskrbnik, „kako bi bilo to mogoče?“ vpraša ga gospá. „Blagovolite me samo poslušati,“ zaprosi oskrbnik ter dalje govori: „Vi veste, gospá, da imam, ko sem sam domá, navado na glas moliti, in sicer na čislo ali pôternušter. Prvi dan, ko ste odšli, pridem jaz in mačke na obed. Tu vzamem čislo iz žepa ter začnem na glas: V imenu Boga i. t. d., mačke pa pobegnejo k durim in oknom. Drugi in tretji dan spet tako delam, potlej pa ni bilo nobene več v obednico.“ — Gospá tega ni hotela prav verjeti, zato jej še reče oskrbnik: Bote jutri videli, milostljiva gospá. Le privabite nekaj maček k obedu.“ —

Priméren odgovor. Nek popotnik pride v precej velik trg, kjer vidi nekega uradnika — saj dozdevalo se mu je, da je — stati na cesti. Pozdravi ga in vpraša uljudno, koliko je ura? Uradnik, neprijazen, kakor so pogostoma škrici — zlasti pri nas Slovencih — odgovori osorno: „Zdaj je ravno ta čas, ko gonijo vole in bike na vodo.“ „Tako“ — pravi popotnik — „in vi še stojite tukaj?“

Zastavice.

22. Kdo je bil rojen, pa ni umrl?
 23. Zakaj turn zidajo?
 24. Zakaj turn stoji?
 25. Če vržeš kviško je belo, če pa doli pade, je rumeno, kaj je to?
- Vganjka zastavic** v 6. listu: 18. jek (odmev); — 19. kropiva; — 20. nikjer, ker zraste le trta; — 21. kjer nič ni.

Ogled po svetu.

Avstrijsko-ogerska država. Ravno za pirhe je Avstrija, t. j. Cizlajtanija, dobila novo ministerstvo. Težko je stalo grofa Potočkega, predno je našel mož, ki so bili pripravljene stopiti v visoko službo. To se že celó ni dalo, da bi bil sestavil tako zvano „parlamentarno“ ministerstvo, kakoršno je v pravih ustavnih državah in ki se večidel osnuje iz večine državnega zbora. Pa kaj, saj tako smo ravno imeli in je propalo, toraj mora kaj drugega priti. Pogledimo tedaj, kateri so novi ministri. Prvosednik je grof Potocki, ki je razun tega tudi minister kmetijstva, kar je nedavno že bil; grof Taaffe, tudi znan iz prejšnjega ministerstva, imenovan je minister notranjih zadev, pa mu je tudi izročeno vodstvo deželne brambe. Dvornik svetnik Tschabuschnig (beri: Čabušnik) je minister pravosodja in voditelj ministerstva za uk in bogočastje. Sekcijski načelnik Distler je voditelj finančnega, Depretis pa kupčijskega ministerstva. Iz tega je razvidno, da osem poslov opravlja pet mož, izmed katerih so samo trije ministri in voditelji nekterih oddelkov; dva pa sta le voditelja in nimata naslova „minister.“ Ti možje v tej sestavi gotovo ostanejo le začasno. Kdor pa je upal nagle vesele premembe, menda je že spregledal, da to ne pojde tako brzo. Propadla stranka dunajskih ustavovernežev srpó gleda, kaj se godi in kako se bo snovala nova reč; morda misli, da brez nje ne bo nič in da bo kmalo sopet drugače. Novi vladni možje jo pa tudi božajo in „rešpektirajo,“ kakor da bi brez te stranke res ne bilo zveličanja. Že pri nabiranju novih ministrov je čudno ravnal Potocki, ker si je tolikanj prizadeval, da pridobi kakega levičnjaka. Pa kar je, to je! praša se, kaj bo posihdob. Zelo so stregli na to, da bi nova vlada skorej kaj razglasila in povedala, kako misli krmilo obračati. In res je Dunajčanka (Wiener-Zeitung) nekaj povedala o tem: ali — vse je mirnalo zaradi tega, nihče ni zadovoljen. Vremensko znamenje v pratiki novih ministrov tedaj nič kaj veselega ne obeta, ne vemo, kako bo, ako nebo samo ne prinese boljnih dni. Sicer pa je bilo do zdaj le mnogo besedi, videli bomo, kakošna bojo dela. Kakor se obrača, ne bodo razpuščali državnega in deželskih zborov; za gotovo pa menda vse to ni še določeno.

Državni zbor s poslansko in gosposko zbornico vred je bil samo odložen; prvosednik poslanske zbornice je v končnem govoru zelo mahal po nasprotnikih, govoril je nekako neslano v svoji sveti jezi, da so po pravici skorej vsi časniki grdo razkavšali njegove besede. Tudi gosposka zbornica je na zadnjo uro še sklenila neko resolucijo in se je enako vrhovatilo, kakor med poslanci. Nemci se sploh silno bojé za ustavo, a bogme, kdo vam jo bo jemal, če se vrédi tako, da bojo vsi narodje zadovoljni z njo? Federalizem njim je strašilo, da nikoli tacega, in ne vemo, kakošno previdnost imajo nekteri gospodje, ker v svoji premodrosti trdé, da federalizem mora razrušiti Avstrijo.

Tudi Ogrí nekaj rešetajo s svojim ministerstvom in se menda v kratkem kaj spremeni.

Yunanje države. Na Francoskem bo ljudstvo glasovalo o novi ustavi in to početje se imenuje plebiscit, o katerem se že delj časa mnogo pisari in govori. — Na Španskem je bil iz nova velik nemir in se je sopet kri prelivala. — Na Romunskem bi tudi imeli dobiti nove ministre, pa se jim še huje godi zanje, ko pri nas.

Razne novice.

Matica v Ljubljani bode za leto 1870. dala svojim udom sledeče knjige: 1. Slovenski Štajar 3. snopič; — 2. Schödlerjeve knjige prirode 2. snopič; — 3. Koseskega pesniška dela; — 4. Letopis; — 5. Sloveuskega atlanta 2. snopič (severno in južno Ameriko, pa Azijo). Res prav izvrstne knjige, ki jih je izdala Matica lanskega leta, privabile so mnogo novih udov, nadjamo se, da tekoče leto še več udov pristopi. Koroški Slovenci! tudi vi pokažite, da je vam mar za izobraženje vašega milega jezika in pristopite v obilnišem številu k društvu, ki ima tako blag namen. Letnina iznaša 2 gld. *)

Število previvalcev nekterih mest na Avstrijsko-Ogerskem po najnovejšem številjenji. Dunaj šteje 825.165, — Praga 157.275, — Trst 120.050, — Lvov 87.105, — Gradec 80.723, — Brno 73.464, — Linc 30.519, — Brašovec 28.014, — Ljubljana 23.032, — Zagreb 20.637, — Novi sad 19.266, — Salzburg 19.325, — Sibirij 18.998, — Reka 18.809, — Osiek 17.291, — Inšbruk 17.134, — Celovec 15.200, — Maribor 13.503.

Slovenski pravnik bode ime slov. časopisu, ki ga lo začel izdajati naš slavnoznaní rojak g. dr. Razlag v Ljubljani 1. in 15. vsakega meseca na celi poli. Namenjen je ta list posebno mladim sodnikom, političnim uradnikom, odvetnikom, bilježnikom, županom in porotnikom, da bodo z njegovo pomočjo lehko in veseli opravljali svoja težka opravila. Cena mu je od 1. rožnika do konca leta samo 2 gold.

„Opis Trsta in njegove okolice l. t. d.“ Prvi snopič tega dela, katero na svitlo daje g. J. Godina-Veruški, prišel je te dni na dan. Razvidno je iz njega, da bo knjiga prav zanimiva, naj se torej naročniki oglašajo v prav obilnem številu.

Dr. G. Krek je imenovan za profesorja slovanskega jezikoslovja na vseučilišči v Gradcu, profesor Bradaška pa za ravnatelja gimnazije Varaždinske.

„Dim“ je naslov povesti, katero je iz ruskega poslovenil g. M. Samec, medicinec v Gradcu. To delo slovi že v raznih evropskih jezikih, v slovenskem izide mesca junija t. l. ter velja 1 gld. po naročbi, ki naj se pošilja g. prestavljalcu (Graz, Heinrichstrasse Nr. 5).

Kako se je nemškutar spreobrnil poroča „Slov. Gosp.“ takole: Pretekli teden je bilo v Mariboru nabiranje vojakov (rekrutiranje). Neki N., znan kot strašen nemškutar iz okolice, je bil neki dan zlo razkačen in je hudo psoval po mestu med drugim pa tudi rekel: Bil sem dozdej najhujši nemškutar, bil sem zato pri vseh ferfassungstagih in povsod sem delal le samo za ferfassungstrajlarje in proti Slovincem, pa kaj imam zdaj za to hudo nemškutarijo? Mislil sem, da mi nobenega sina ne bodo k vojakom vzeli, če bom prav nemškutaril, zdaj pa so mi en dan vzeli dva. Presneta para, to imam zdaj plačilo za nemškutarenje!

Dr. Giskra je bajé prosil, naj bi ga cesar povzdignil v baronski stan. Sic transit gloria democratiae teutonicae!

Feldmaršal Hess je 13. t. m. na Dunaji umrl.

*) Poverjeništvu za Celovec in bližnje kraje je mesto rajnega brata prevzel Šimen Janežič, ck. poročnik v zač. pokoji.

Oglasnik.

Dohodki družbe sv. Mohora l. 1870.

	gold.	kr.
č. dosmrtni udje:		
Bitene Jože, kmečki sin v Šmartne pri Gornjem gradu	15	—
Košir Janez, kaplan pri Sv. Mariji v Rušah (II. pol.)	8	—
Kurnik Jozefa v Št. Petru pri Radgoni	15	—
Pintar Lenka, posestnica v Kranjski gori	15	—
Kobler Mica, gostja v Selcih	15	—
Cehnar Alojz, hišnik v Ptuj (II. pol.)	8	—
Kastelec Ana, dekle v Zatičini	15	—
Tursič Neža, dekle v Zatičini	15	—
č. letni udje:		
F. Vigele, posestnik na Ziljski Bistrici	5	—
P. Zuvičič, plovnik na Tersatu	14	—
Fr. Kene, kurat v Zavodnji	7	—
V. Matjan, župnik v Risani	34	—
O. Miloslav Pfeifer, samost. nadzornik v Paznu	27	—
Drag. Fabriz, dekan v Buzetu	18	90
J. Zagoda, lokalist v Lučinah	4	—
J. Tomel, kaplan v Hinjah	30	—
Fl. Zalokar, kurat v Lokvi	16	—
A. Guzaj, kaplan na Paki	22	—
A. Božič, kurat na Otlci	12	—
E. Režek, prof. bogoslovja v Admontu	9	90
Š. Muden, župnik v Slov. Plajberze	8	—
J. Simončič, kaplan pri Sv. Lorencu v Puščavi	36	—
A. Mandele, kaplan v Škofji Loki	111	50
S. Jalen, kaplan v Košani	5	—
A. Sfiligoj, vikar v Lokavici	15	—
J. Godec, fajmošter v Glinjah	16	—
O. Bend, Hrtiš, kaplan pri sv. Trojici v Halozah	33	30
J. Floriančič, dekan v Gornem gradu	283	90
M. Veble, župnik v Kapelah	13	—
J. Kaplenk, fajmošter v Blokah	29	80
J. Gomilšak, kaplan v Radgoni	14	—
A. Milar, fajmošter v Kotmari vesi	39	—
Fr. Rup, kaplan v Građiščah	31	40
Fr. Šveiger, kaplan v Kočevji	21	—
Bl. Artelj, župnik v Kronjski gori	25	—
M. Globočnik, fajmošter v Ribnici	51	—
J. Stuhec, župnik v Polenšaku	21	50
J. Budna, nadučitelj na Vranskem	15	80
E. Janžek, kaplan v Vidmu	117	50
Fr. Lorenčič, župnik v Mali Nedelji	74	40
D. Grobelnik, kurat v Belih vodah	15	—
J. Košir, kaplan pri sv. Mariji v Rušah	80	—
J. Rozman, dekan v Konjicah	248	80
A. Nagy, dekan v Čerkovec	84	50
J. Kukovec, kaplan pri sv. Petru blizu Radgone	70	—
J. Rozman, dekan v Trebnjem (2. pos.)	19	—
J. Kumar, vikar na Brestovici	16	—
J. Pekovec, duh. pom. v Selcih	62	—
M. Čuden, dekan v Kapli	41	—
Dr. J. Vošnjak, prošt v Ptuj	424	10
V. Par, dekan v Mariberze	35	—
Fr. Kepec, kaplan v Kostanjevici	66	—
M. Bramen, ck. poročnik pri Sv. Križu blizu Lutomera	68	40
J. Simončič, fajmošter v Serdiščah	42	40
L. Mazek, kaplan v Zagorji	43	—
H. Krizan, fajm. v Št. Janžu na Vinski gori	48	—
V. Orel, fajmošter pr. sv. Križu na Goriškem	30	—
J. Janežič, bukvozev v Čerknici	60	—
Gr. Jakelj, kaplan v Zatičini	59	90
J. Bonner, dekan na Vrhniki	80	30
S. Vilfan, prošt v Novem mestu	115	30
M. Braucher, župnik v Ospi	13	—
Fr. Remec, duh. pomočnik v Trstu.	179	50
M. Pirč, korvikar v Gorici za Miren in Št. Peter	104	—
A. Juh, kaplan v Černičah	45	80
J. Kovacič, dekan v Idriji	191	90
čč. gg. J. Dolničar 3 gld. 5 kr., N. Kralj 1, J. Zelen 2, R. Mihelač 2, M. Žibert 1, D. Terstenjak 2, Kr. Engelman 1, Fr. Fabjančič 1, A. Piskar 4, O. E. Kornfeld 1, J. Pajtlar 2, A. Ditrh 1, Fr. Linko 1	22	5
Vkup	3468	gl. 85

(Dalje prihodnjic.)

Dohodki za Janežičevo ustanovitev.

	gold.	kr.
Prenesek iz zadnjega lista	580	40
Poslali so na dalje gospodje:		
272 G. J. Toman v Kamni gorici	2	—
273 Moh. družniki v Otlci	1	20
274 " " v Gradu	—	40
275 " " v Radolici	1	40
276 " " na Dovjem	4	—
277 " " na Breznici	3	40
278 " " v Kropi	—	20
279 " " v Polhovem gradu	2	—
280 " " v Paznu	1	—
281 " " v Latišji	—	30
282 " " v Lokavici	1	60
283 " " pri sv. Francišku	1	43
284 " " pri sv. Trojici v Halozah	3	—
285 J. Zablatnik, provizor na Domačale	1	—
286 Moh. družniki v Kotmari vesi	4	—
287 " " v Kočevji	—	40
288 " " v Kranjski gori	2	40
289 " " v Polenšaku	1	20
290 Fr. Lorenčič, župnik v Mali Nedelji	—	90
291 Moh. družniki v Selci	3	—
292 " " v Kostanjevici dek. Leskoveške	1	40
293 " " v Serdiščah	2	—
294 " " v Čerknici	1	—
295 Mica Prošnik v Herjulu	1	—
296 Moh. družniki Vrhniske dekanije	3	70
297 " " Novo meške dekanije	1	70
298 J. Zorman, župnik v Katinari	2	—
299 J. Jančar, učitelj v Katinari	—	60
300 Moh. družniki v Katinari	—	40
(Dalje prihodnjic.)		
Skupnina	629	gl. 3
V Celovcu 10. aprila 1870.		O d b o r.

Žitna cena.

Povsod po vaganu prerajtana.

Ime žita	V Celovcu		V Ljubljani		V Mariboru		V Varaždinu		V Kranju	
	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.
Pšenica	5	43	5	10	4	70	4	40	5	50
Rež	3	65	3	40	3	20	3	50	3	60
Ječmen	5	75	3	—	—	—	3	—	3	—
Ajda	2	48	3	—	2	90	2	80	3	30
Tursica	3	32	3	—	3	—	3	50	3	80
Proso (Pšeno)	4	88	2	90	2	40	2	70	3	30
Oves	2	38	2	50	2	10	2	5	2	80
Krompir	—	—	—	—	1	40	2	—	1	70
Fizol	—	—	—	—	—	—	—	—	4	48

Kurzi na Dunaji 22. aprila 1870.

5% metalike . 60 gld. 65 kr. Nadavek na srebro 120 gld. 35 kr.
 Narodno posojilo 69 " 70 " Cekini 5 " 85 1/2

Dopisovalnica.

Družbina. V. M. v Karl. pomoto smo popravili.
 Besednikova. J. S. v Sk. Poslano prejeli, prav lepa hvala!
 Le večkrat kaj! — J. Ev. M. v L. Srčno se zahvalujemo za pošiljaltev. — J. P. v P. Prejeli! hvala! —